

DAK LAK PROVINCIAL PARTY LEADING PRIVATE ECONOMIC DEVELOPMENT FOR THE PERIOD OF 2017-2021, SOME EXPERIENCED LESSONS FOR LOCALITIES OF ETHNIC MINORITY IN VIET NAM TODAY

Nguyen Thien Tan

Academy of Army

Email: nguyenthientan040987@gmail.com

Received: 06/3/2023; Reviewed: 25/3/2023; Revised: 06/10/2023; Accepted: 03/11/2023; Released: 20/11/2023

DOI: <https://doi.org/10.54163/ncdt/49>

The private economy is one of the important economic sectors, contributing to promoting the development of the national economy. In the period of 2017-2021, the Party Committee of Dak Lak province has had many policies and solutions to develop the private economy, contributing to the socio-economic development of the province, improving people's lives, especially the poor people in ethnic minority and mountainous areas. The article focuses on clarifying the leadership process of the Dak Lak Provincial Party Committee in private economic development in the years of 2017-2021, thereby drawing some experiences to apply to the practice of leadership in private economic development in the coming time in other localities in general and provinces and cities in ethnic minority and mountainous areas in particular.

Keywords: Party Committee of Dak Lak province; Development; Economy; Undertakings; Personal economy; Ethnic minority and mountainous areas.

1. Đặt vấn đề

Tỉnh Đắk Lắk nằm ở vị trí trung tâm vùng Tây Nguyên, có nhiều đồi núi và là nơi sinh sống của 49 dân tộc, trong đó có nhiều dân tộc thiểu số. Những năm 2017-2021, dưới sự lãnh đạo của Đảng bộ Tỉnh, tăng trưởng GDP bình quân hàng năm của Đắk Lắk đạt khoảng 8,5%/năm, cơ cấu các ngành kinh tế có sự chuyển dịch theo hướng tích cực, quy mô lực lượng lao động đạt 1,1 triệu người (2020). Về phát triển Kinh tế tư nhân (KTTN), đến năm 2020, Đắk Lắk có khoảng 4.806 doanh nghiệp tư nhân đăng ký thành lập mới, với tổng số vốn đăng ký là 63.230 tỷ đồng, đóng góp 66% GRDP toàn Tỉnh (Cục Thống kê tỉnh Đắk Lắk, 2020, tr.114). Những kết quả đạt được của Đắk Lắk trong phát triển kinh tế nói chung, KTTN nói riêng những năm 2017-2021 có vai trò to lớn của Đảng bộ Tỉnh. Quá trình lãnh đạo phát triển KTTN của Đảng bộ tỉnh Đắk Lắk từ năm 2017 đến năm 2021 đã để lại nhiều bài học kinh nghiệm quý báu cho các địa phương khác trong cả nước nghiên cứu, học tập, nhất là các địa phương vùng dân tộc thiểu số và miền núi (DTTS&MN) trong bối cảnh hiện nay.

2. Tổng quan nghiên cứu

Trong thời gian vừa qua, nghiên cứu về KTTN

nói chung, phát triển KTTN ở từng địa phương nói riêng đã có nhiều công trình tiêu biểu như: “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, thúc đẩy phát triển KTTN” (Nguyễn Thi, 2020); “Lâm Đồng trở thành khu vực kinh tế động lực của vùng Tây Nguyên” (Phan Dương, 2021); “Đảng lãnh đạo phát triển kinh tế tư nhân (2001-2021)” (Phạm Thị Lương Diệu, Nguyễn Hải Chi, 2022); “Thực trạng và giải pháp phát triển thành phần kinh tế tư nhân” (Trần Thị Hoa, 2022); “Phát triển kinh tế tư nhân không phải là từ bỏ mục tiêu chủ nghĩa xã hội” (Phùng Mạnh Cường, 2022); “Tỉnh Đắk Lắk phát huy vai trò kinh tế tư nhân trong phát triển kinh tế-xã hội” (Phạm Ngọc Nghi, 2022); “Đắk Lắk định hướng 5 lĩnh vực thu hút các nguồn lực đầu tư giai đoạn 2021-2030 tầm nhìn đến năm 2050” (Kim Bảo, 2022);... Những công trình nghiên cứu trên đã phân tích, làm rõ vị trí, vai trò của KTTN đối với nền kinh tế quốc dân; đồng thời, đánh giá quá trình hình thành chủ trương, đường lối của Đảng về KTTN trong nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa. Một số công trình đã bước đầu đề cập đến kết quả về phát triển KTTN trong phạm vi cả nước và từng địa phương. Tuy nhiên, chưa có công trình nào nghiên cứu, làm rõ vai trò của Đảng bộ tỉnh Đắk Lắk trong lãnh đạo phát triển KTTN của từ năm

2017 đến năm 2021.

Vì vậy, bài viết làm rõ vai trò của Đảng bộ Tỉnh trong phát triển KTTN giai đoạn 2017-2021 thông qua hệ thống các văn bản và thực tiễn chỉ đạo ở Đắk Lắk. Qua đó, khẳng định sự đúng đắn, sáng tạo của Đảng bộ tỉnh Đắk Lắk trong phát triển KTTN ở một địa phương vùng núi, có nhiều dân tộc thiểu số (DTTS) sinh sống, đồng thời rút ra một số kinh nghiệm để các địa phương khác, nhất là các địa phương vùng DTTS&MN lãnh đạo phát triển KTTN trong thời gian tiếp theo.

3. Phương pháp nghiên cứu

Bài viết sử dụng phương pháp lịch sử và phương pháp logic để làm sáng tỏ vai trò của Đảng bộ tỉnh Đắk Lắk trong lãnh đạo phát triển KTTN những năm 2017-2021. Đồng thời sử dụng phương pháp thống kê, so sánh để làm nổi bật những kết quả đạt được trong phát triển KTTN của Tỉnh. Ngoài ra, tác giả còn sử dụng phương pháp tổng hợp, phân tích, đánh giá tài liệu để thấy được sự phát triển trong nhận thức của Đảng bộ Tỉnh về phát triển KTTN.

4. Kết quả nghiên cứu

4.1. Chủ trương và sự chỉ đạo phát triển kinh tế tư nhân ở tỉnh Đắk Lắk (2017-2021)

Quán triệt và thực hiện Nghị quyết số 10-NQ/TW, ngày 03/6/2017 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII về *phát triển kinh tế tư nhân trở thành một động lực quan trọng của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa*; Nghị quyết số 98/NQ-CP ngày 03/10/2017 của Chính phủ về *ban hành Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 10-NQ/TW*, ngày 04/10/2017, Tỉnh ủy Đắk Lắk đã kịp thời ban hành Chương trình số 17-CTr/TU về thực hiện Nghị quyết số 10-NQ/TW, qua đó, xác định quan điểm phát triển KTTN lành mạnh, hiệu quả, bền vững, góp phần thúc đẩy phát triển KT-XH, đưa KTTN thực sự trở thành động lực quan trọng của nền kinh tế là yêu cầu khách quan, là nhiệm vụ vừa cấp thiết, vừa lâu dài, là một phương sách quan trọng nhằm giải phóng sức sản xuất, huy động, phân bổ và sử dụng có hiệu quả mọi nguồn lực nhằm phát triển kinh tế của Đắk Lắk. Bên cạnh đó, Tỉnh ủy Đắk Lắk còn xác định những mục tiêu cụ thể: Phần đầu đến năm 2020, toàn Tỉnh có khoảng 10.000 doanh nghiệp; đến năm 2025 có khoảng 15.000 doanh nghiệp; tăng tỷ trọng đóng góp của khu vực KTTN vào GRDP từ 55% năm 2020 đến khoảng 60% năm 2025 (Tỉnh ủy Đắk Lắk, 2017).

Để thực hiện được mục tiêu đó, ngày 29/12/2017, UBND tỉnh Đắk Lắk đã ban hành Kế hoạch số

10611/KH-UBND, theo đó, một số nhiệm vụ, giải pháp được đưa ra:

Một là, thống nhất nhận thức, tư tưởng, hành động nhằm triển khai các chủ trương, chính sách về phát triển KTTN trong toàn Tỉnh.

Hai là, tạo môi trường sản xuất, kinh doanh thuận lợi, cùng với đó hỗ trợ cho KTTN phát triển khoa học, công nghệ và nâng cao chất lượng nguồn nhân lực.

Ba là, đổi mới nội dung, phương thức nhằm tăng cường sự lãnh đạo của cấp ủy, vai trò quản lý của các cấp chính quyền, hiệu quả hoạt động của Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội, xã hội - nghề nghiệp đối với KTTN.

Thực hiện chủ trương của Tỉnh ủy, nhằm tháo gỡ khó khăn cho doanh nghiệp trong việc tiếp cận tín dụng, UBND tỉnh đã kịp thời chỉ đạo thành lập Quỹ Bảo lãnh tín dụng cho doanh nghiệp nhỏ và vừa phát triển với vốn điều lệ 100 tỷ đồng, đồng thời, vận động thành lập Quỹ Đầu tư khởi nghiệp sáng tạo tỉnh Đắk Lắk, với số vốn góp ban đầu là 1,9 tỷ đồng. Ngoài ra, để hỗ trợ cho các doanh nghiệp chịu nhiều tác động của dịch bệnh COVID-19, tỉnh Đắk Lắk đã kịp thời đưa ra chỉ đạo gia hạn thời gian nộp thuế và tiền thuê đất. Bên cạnh đó, để doanh nghiệp có thời gian khắc phục hậu quả dịch bệnh, UBND tỉnh đã chỉ đạo tạm dừng các cuộc thanh tra chuyên ngành; đồng thời tập trung giải quyết những khó khăn, vướng mắc của doanh nghiệp, nhà đầu tư; hỗ trợ các hộ kinh doanh, đối tượng sử dụng lao động vay vốn để trả lương; cảnh giác và thực hiện tốt công tác phòng, chống dịch trên địa bàn; đẩy mạnh cải cách hành chính để hỗ trợ cho doanh nghiệp, nhà đầu tư, ...

Bên cạnh đó, để giúp doanh nghiệp, nhà đầu tư khắc phục khó khăn, khôi phục lại hoạt động sản xuất, kinh doanh trước tác động của đại dịch COVID-19. Tỉnh Đắk Lắk đã quán triệt và chỉ đạo thực hiện tốt Nghị quyết số 68/NQ-CP ngày 01/7/2021 của Chính phủ, "*Về một số chính sách hỗ trợ người lao động và người sử dụng lao động gặp khó khăn do đại dịch COVID-19*". Nhờ đó, tính đến hết năm 2021, Đắk Lắk đã hỗ trợ cho 8.322 người sử dụng lao động (tính cả hộ kinh doanh) với 87.066 người lao động với tổng số tiền gần 88.373 triệu đồng; đồng thời thực hiện chi trả cho 3.371 người sử dụng lao động với 72.202 người lao động, tổng số tiền hỗ trợ khoảng 54.897 triệu đồng (Nghị, 2022).

4.2. Vai trò của Đảng bộ tỉnh Đắk Lắk trong phát triển kinh tế tư nhân ở tỉnh Đắk Lắk (2017-2021)

Dưới sự lãnh đạo của Đảng bộ tỉnh Đắk Lắk, từ năm 2017-2021, phát triển KTTN của Tỉnh đã đạt được nhiều kết quả quan trọng. KTTN có mặt trong hầu hết các ngành nghề, lĩnh vực, đời sống xã hội của Đắk Lắk, từ lĩnh vực nông nghiệp đến công nghiệp và dịch vụ, tạo ra nhiều việc làm, doanh thu thuế, trở thành động lực quan trọng trong nền kinh tế của tỉnh. Một trong những nguyên nhân tạo ra những kết quả đó là nhờ sự lãnh đạo đúng đắn, kịp thời, sáng suốt của Đảng bộ tỉnh, vai trò đó được thể hiện nổi bật trên một số nội dung sau:

Thứ nhất, đã quán triệt đầy đủ, nghiêm túc các quan điểm, chủ trương của Trung ương Đảng về kinh tế tư nhân vào điều kiện địa phương.

Đảng bộ tỉnh đã nghiêm túc nghiên cứu, tổ chức quán triệt và vận dụng đúng đắn, phù hợp với điều kiện của địa phương trong việc lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện quan điểm, chủ trương của Trung ương Đảng về phát triển KTTN, coi đây là một trong nhiệm vụ trọng tâm. Ngay sau khi Trung ương Đảng ra Nghị quyết số 10-NQ/TW, Tỉnh ủy Đắk Lắk đã kịp thời ban hành Chương trình số 17-CTr/TU về thực hiện Nghị quyết số 10-NQ/TW để triển khai thực hiện. Bên cạnh đó, Ban chấp hành Đảng bộ Tỉnh đã tổ chức nhiều phiên họp thường kỳ và bất thường, bàn và chỉ đạo thực hiện các chuyên đề trong lĩnh vực kinh tế. Tỉnh ủy đã tập trung lãnh đạo, chỉ đạo phát triển kinh tế, xây dựng kết cấu hạ tầng, tăng cường cơ sở vật chất, kỹ thuật phục vụ cho phát triển kinh tế đạt được nhiều kết quả quan trọng.

Với việc nhận thức đúng vị trí, vai trò của KTTN, cùng với sự hưởng ứng của nhân dân, cùng chủ trương đúng đắn và sự chỉ đạo kịp thời, KTTN của Đắk Lắk đã có bước phát triển vượt bậc. Từ năm 2017-2021, toàn tỉnh có 4.806 doanh nghiệp tư nhân đăng ký thành lập mới, với tổng số vốn đăng ký khoảng 63.230 tỷ đồng. Đến hết năm 2021, tổng số doanh nghiệp đang hoạt động trên địa bàn Đắk Lắk là 11.130 (trong đó có 10.208 doanh nghiệp trong tỉnh, 922 doanh nghiệp ngoài tỉnh thành lập chi nhánh đăng ký hoạt động tại tỉnh), so với năm 2017, tăng 1,48 lần về số lượng; 1,7 lần về quy mô vốn/doanh nghiệp. Đắk Lắk là địa phương có số lượng doanh nghiệp đang hoạt động xếp thứ hai trong khu vực Tây Nguyên, chỉ sau Lâm Đồng và xếp thứ 22 so với các địa phương trong cả nước. Ngoài ra, trên địa bàn Tỉnh còn có 47.116 hộ kinh doanh đang hoạt động (Nghị, 2022).

Về quy mô doanh nghiệp, chiếm đa số trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk chủ yếu là doanh nghiệp nhỏ và siêu nhỏ, số lượng doanh nghiệp có quy mô lớn

chỉ chiếm khoảng 2%. Nhiều doanh nghiệp quy mô lớn có nhiều đóng góp vào phát triển KT-XH, nổi bật là: Công ty Trách nhiệm hữu hạn đầu tư Long Thành, Công ty Cổ phần Cà phê Trung Nguyên, Công ty Trách nhiệm hữu hạn Xuân Thiên Đắk Lắk, Công ty Cổ phần Bia Sài Gòn - Miền Trung, Công ty Cổ phần đầu tư và phát triển An Thái... Từ năm 2017 đến đầu năm 2021, Đắk Lắk đã thu hút hơn 329 dự án đầu tư của các nhà đầu tư trong nước, với số vốn đầu tư đăng ký trên 57.000 tỷ đồng (Nghị, 2022). Trong đó, có nhiều dự án khi đi vào hoạt động, đã mang lại hiệu quả, đóng góp lớn vào nguồn thu ngân sách của địa phương, chia sẻ gánh nặng về nguồn lực đầu tư với Nhà nước, tạo ra nhiều việc làm cho người lao động tại địa phương, nhất là các lao động là đồng bào dân tộc ít người ở địa bàn vùng sâu, vùng xa của tỉnh.

Thứ hai, đã có những biện pháp, giải pháp đồng bộ trong phát triển kinh tế tư nhân

Nhận thức rõ vai trò của KTTN trong phát triển kinh tế, thực hiện chủ trương làm cho KTTN trở thành động lực của nền kinh tế. Đảng bộ tỉnh Đắk Lắk đã đưa ra nhiều biện pháp, giải pháp phù hợp, nhằm tạo lập những điều kiện đồng bộ cho KTTN phát triển. Đảng bộ và chính quyền tỉnh đã chỉ đạo quy hoạch ngành công nghiệp và tiểu thủ công nghiệp; cải tạo phát triển lưới điện, giao thông, thể dục thể thao, định hướng phát triển giáo dục, đào tạo, khoa học và công nghệ, tạo tiền đề vững chắc cho KTTN phát triển.

Để thúc đẩy khu vực KTTN phát triển, Đảng bộ tỉnh đã quan tâm xây dựng môi trường pháp lý thuận lợi, tạo ra sự bình đẳng trong hoạt động sản xuất, kinh doanh, để các doanh nghiệp cạnh tranh lành mạnh. Ngoài ra, Chính quyền tỉnh còn tạo điều kiện để các doanh nghiệp có thể dễ dàng tiếp cận các nguồn lực, hỗ trợ đội ngũ doanh nhân các doanh nghiệp tư nhân mở rộng quy mô, nâng cao hiệu quả sản xuất, kinh doanh.

Nhờ những giải pháp, biện pháp đồng bộ đó, KTTN tỉnh Đắk Lắk đã phát triển trên nhiều phương diện, hoạt động kinh doanh đúng pháp luật, có hiệu quả, khai thác được tiềm năng thế mạnh của địa phương như vốn, lao động, đất đai. Tình hình phát triển doanh nghiệp tư nhân đã góp phần thúc đẩy sản xuất phát triển, giải quyết việc làm, tăng thu cho ngân sách, cải thiện đời sống nhân dân. Năm 2020, các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước đóng góp 8.293,5 tỷ đồng, tăng 12,5% so với năm 2019 (Cục Thống kê tỉnh Đắk Lắk, 2020). Những năm 2017-2021, KTTN của Đắk Lắk đã có nhiều đóng góp cho ngân sách nhà nước, góp phần quan trọng trong

phát triển KT-XH. Năm 2020, tổng sản phẩm trên địa bàn theo giá hiện hành của khu vực KTTN (bao gồm cả kinh tế cá thể) là 55.928 tỷ đồng, chiếm 66% tổng GRDP toàn tỉnh (Cục Thống kê tỉnh Đắk Lắk, 2020).

Thứ ba, đã chú trọng phát triển kinh tế tư nhân trong những ngành, lĩnh vực kinh tế mũi nhọn

Ngành kinh tế mũi nhọn là ngành kinh tế khi được tập trung đầu tư phát triển sẽ có vai trò quan trọng trong việc phát triển cân đối, tối ưu, tổng hợp... nền kinh tế, từ đó góp phần đảm bảo nền kinh tế tăng trưởng và phát triển bền vững. Ngành kinh tế mũi nhọn của tỉnh Đắk Lắk được xác định là ngành nông nghiệp với chủ lực là cây cà phê đã phát triển thành ngành công nghiệp sản xuất chế biến cà phê hàng đầu cả nước. Ngoài lĩnh vực nông nghiệp, tỉnh Đắk Lắk còn có rất nhiều thế mạnh khác như du lịch, năng lượng tái tạo, logistic, ...

Với chủ trương xây dựng một sân chơi bình đẳng cho các thành phần kinh tế, Đảng bộ Tỉnh đã tạo điều kiện cho KTTN đầu tư vào các ngành kinh tế mũi nhọn, chỉ đạo xây dựng các cơ sở công nghiệp có công nghệ cao về chế biến nông sản, sản xuất hàng xuất khẩu. Đây là cơ hội đầu tư của KTTN, nhiều doanh nghiệp tư nhân đã phát huy được các tiềm năng và lợi thế của địa phương, chủ động tìm kiếm và mở rộng thị trường, hội nhập sâu rộng vào kinh tế khu vực và quốc tế, đóng vai trò chủ đạo trong hoạt động xuất, nhập khẩu. Xuất khẩu các sản phẩm nông sản như cà phê, tiêu, cao su, mật ong... là thế mạnh của tỉnh Đắk Lắk trong những năm qua. Hàng năm, kim ngạch xuất khẩu của tỉnh đều đạt trên 1 tỷ USD; chỉ trong năm 2021, tổng kim ngạch xuất khẩu đạt 1,136 tỷ USD (Nghị, 2022). Hàng hóa của tỉnh Đắk Lắk được xuất khẩu đến hơn 63 quốc gia, vùng lãnh thổ trên thế giới, trong đó có các thị trường lớn, đòi hỏi tiêu chuẩn vệ sinh thực phẩm và chất lượng hàng hóa cao, như Mỹ, Anh, Pháp, Nhật Bản,... (Nghị, 2022).

Thứ tư, đã chủ động chuyển đổi mô hình, chiến lược sản xuất kinh doanh, kịp thời thích ứng linh hoạt

Trước tác động của đại dịch COVID-19 đến hoạt động sản xuất, kinh doanh, Đảng bộ, chính quyền tỉnh Đắk Lắk đã chủ động đưa ra các chính sách miễn, giảm thuế, gia hạn thời hạn nộp thuế giá trị gia tăng, thuế thu nhập doanh nghiệp, thuế thu nhập cá nhân và tiền thuê đất, đồng thời chỉ đạo doanh nghiệp trên địa bàn chuyển đổi mô hình, chiến lược sản xuất kinh doanh, kịp thời thích ứng linh hoạt nhanh chóng có những bước phục hồi và phát triển. Nhờ chủ trương và sự chỉ đạo đúng đắn của Đảng bộ, chính quyền tỉnh, nhiều doanh nghiệp tư nhân

vẫn duy trì tốt hoạt động sản xuất, kinh doanh, có doanh nghiệp xuất khẩu các sản phẩm của sang các thị trường quốc tế như Công ty Trách nhiệm hữu hạn một thành viên xuất nhập khẩu 2-9 Đắk Lắk, Công ty Cổ phần đầu tư phát triển An Thái, ...

Bên cạnh những kết quả đạt được, trong những năm 2017-2021, phát triển KTTN ở Đắk Lắk còn bộc lộ một số hạn chế: Nhiều doanh nghiệp tư nhân thiếu vốn đầu tư cho sản xuất, kinh doanh, nguồn vốn của các doanh nghiệp chủ yếu là vốn vay ngân hàng; Năng lực quản lý của doanh nghiệp còn nhiều hạn chế, chưa có nhiều ứng dụng công nghệ thông tin vào quản lý doanh nghiệp; Số lượng doanh nghiệp lớn giữ vai trò dẫn dắt, tạo sức bật cho nền kinh tế chưa nhiều; Cải cách hành chính, ứng dụng công nghệ thông tin trong triển khai các nhiệm vụ hỗ trợ và phát triển doanh nghiệp còn chưa mạnh mẽ; vai trò của hiệp hội doanh nghiệp, các hội ngành, nghề chưa thực sự rõ nét trong việc xây dựng và hoạch định chính sách về hỗ trợ và phát triển doanh nghiệp; một số quy định về đầu tư, kinh doanh còn chưa rõ ràng, chồng chéo, đặc biệt là trong lĩnh vực đất đai, đầu tư, xây dựng, môi trường. Đây là những hạn chế cần phải được tháo gỡ để đưa KTTN của Đắk Lắk phát triển mạnh mẽ hơn trong thời gian tới.

5. Thảo luận

Từ những kết quả đạt được nêu trên, có thể rút ra một số kinh nghiệm đối với các địa phương vùng DTTS&MN ở Việt Nam hiện nay như sau:

Thứ nhất, vận dụng linh hoạt, sáng tạo chủ trương của Đảng vào điều kiện cụ thể của từng địa phương, tạo điều kiện thuận lợi để kinh tế tư nhân phát triển.

Trên quan điểm phát triển KTTN là vấn đề chiến lược lâu dài trong phát triển nền kinh tế nhiều thành phần định hướng xã hội chủ nghĩa. Đảng đã “bật đèn xanh” cho các địa phương tháo gỡ những rào cản về cơ chế, chính sách, tiếp cận các nguồn lực, cơ sở hạ tầng... Quan điểm, chủ trương của Đảng về phát triển KTTN được thể hiện rõ nét trong Nghị quyết số 10-NQ/TW đã tác động mạnh mẽ, định hướng cho sự phát triển của các Đảng bộ địa phương nói chung, Đảng bộ tỉnh Đắk Lắk nói riêng trong việc thúc đẩy KTTN phát triển.

Là địa phương nằm ở trung tâm vùng Tây Nguyên, Đắk Lắk sở hữu vị trí địa lý chiến lược về kinh tế, quốc phòng - an ninh cùng hệ thống giao thông thuận lợi, kết nối dễ dàng với các tỉnh Tây Nguyên, các tỉnh duyên hải Nam Trung Bộ và Đông Nam Bộ. Lợi thế này cùng với nguồn tài nguyên

thiên nhiên đa dạng, nguồn nhân lực trẻ, dồi dào đã được Đảng bộ tỉnh Đắk Lắk phân tích, nhìn nhận từ đó đưa ra nhiều chủ trương, giải pháp nhằm đưa Đắk Lắk trở thành điểm dừng chân lý tưởng của các nhà đầu tư trong và ngoài nước, tạo đà để phát triển KT-XH nói chung, phát triển KTTN nói riêng.

Có thể nói, trong những năm 2017-2021, quán triệt những quan điểm của Trung ương Đảng về phát triển KTTN, Đảng bộ tỉnh Đắk Lắk đã có những bước đi đột phá, tìm ra hướng đi riêng của mình với định hướng thúc đẩy đầu tư, phát triển điện gió, điện mặt trời, phát triển đô thị, các khu du lịch sinh thái, nghỉ dưỡng, sản xuất các sản phẩm nông nghiệp, tạo ra tăng trưởng khá ấn tượng. Từ quá trình lãnh đạo phát triển KTTN của Đảng bộ tỉnh Đắk Lắk, một kinh nghiệm được rút ra đối với các tỉnh, thành khác nói chung, các địa phương vùng DTTS&MN đó là vận dụng linh hoạt, sáng tạo chủ trương của Đảng vào điều kiện cụ thể của từng địa phương, tạo điều kiện thuận lợi để KTTN phát triển.

Thứ hai, sáng tạo, chủ động trong đề ra các quyết sách mở đường cho kinh tế tư nhân phát triển

Để đạt được những thành tựu trong phát triển KTTN có nhiều nguyên nhân, trong đó có vai trò vô cùng quan trọng của các quyết sách mà Đảng bộ tỉnh Đắk Lắk ban hành, chỉ đạo trên nhiều lĩnh vực khác nhau. Có thể nói, đó là các cơ chế, chính sách mà Tỉnh đã thực hiện sáng tạo, linh hoạt, phù hợp với thực tiễn phát triển KTTN của địa phương như chính sách hỗ trợ khuyến khích, thu hút đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng, thành lập Quỹ Bảo lãnh tín dụng cho doanh nghiệp vừa và nhỏ, Quỹ Đầu tư khởi nghiệp sáng tạo; hỗ trợ lãi suất đầu tư, hỗ trợ khởi nghiệp kinh doanh... đã thực sự phát huy tác dụng.

Đảng bộ tỉnh còn tích cực chỉ đạo chính quyền, các ban ngành có liên quan xây dựng và thực hiện hệ thống các chính sách hỗ trợ sản xuất nông nghiệp và xây dựng cơ sở hạ tầng nông thôn; các chính sách thu hút đầu tư vào phát triển nông nghiệp công nghệ cao, công nghiệp chế biến sản phẩm nông lâm thủy sản, khu du lịch nghỉ dưỡng chất lượng cao... Đặc biệt, nhận thức đầy đủ vai trò của đất đai trong phát triển KTTN, Đảng bộ tỉnh Đắk Lắk đã chỉ đạo tạo điều kiện cho các đơn vị sản xuất, kinh doanh thuộc khu vực KTTN tiếp cận quỹ đất, đưa ra các cơ chế, chính sách miễn, giảm tiền thuê đất đối với dự án xã hội hóa thuộc lĩnh vực giáo dục - đào tạo, dạy nghề, y tế, văn hóa, thể dục thể thao, môi trường, giám định tư pháp trên địa bàn tỉnh tại Quyết định số 01/2016/QĐ-UBND ngày 06/01/2016 của Ủy ban nhân dân. Ngoài ra, còn có sự tác động gián tiếp

của hàng loạt các cơ chế chính sách khác đến phát triển kinh tế của tỉnh như các chính sách thu hút, bồi dưỡng nguồn nhân lực; các chính sách về văn hóa, giáo dục, y tế; các chính sách về an sinh xã hội, cải cách hành chính...

Có thể nói, không chỉ vận dụng sáng tạo, linh hoạt các chủ trương của Đảng về phát triển KTTN và hiện thực hóa chúng vào thực tiễn địa phương thông qua các chủ trương, chính sách kịp thời, phù hợp, mà Đảng bộ tỉnh còn chủ động, sáng tạo đề ra các chủ trương, biện pháp, giải pháp linh hoạt nhằm tạo ra môi trường pháp lý thuận lợi cho KTTN phát triển. Như vậy, từ sự lãnh đạo của Đảng bộ tỉnh Đắk Lắk đối với KTTN, có thể đúc kết một kinh nghiệm là: Sáng tạo, chủ động trong đề ra các quyết sách mở đường cho kinh tế tư nhân phát triển.

Thứ ba, nhạy bén, năng động khai thác, phát huy các tiềm năng, lợi thế phát triển kinh tế tư nhân.

Để lãnh đạo phát triển KTTN đạt được kết quả tích cực, Đảng bộ Tỉnh đã chủ động bám sát thực tiễn, đánh giá đúng tình hình, đưa ra những nhận định chính xác về tình hình, yêu cầu, về các nhân tố tác động, thể mạnh, hạn chế trên từng mặt, từng yếu tố đến sự phát triển KTTN.

Tập trung khai thác các nguồn lực, tận dụng và phát huy thế mạnh của địa phương, Đảng bộ tỉnh đã đưa ra nhiều chủ trương phát triển KTTN, tạo điều kiện hậu thuẫn cho KTTN phát triển, đi vào chiều sâu, tăng tính hiệu quả cho các chủ thể kinh tế, từ chính sách quản lý kinh tế đến các yếu tố về kết cấu hạ tầng, nguồn lao động, thị trường... Chủ trương phát triển nông nghiệp ứng dụng công nghệ cao, sản xuất tập trung quy mô lớn, với các loại cây trồng có giá trị kinh tế, sản lượng cao hàng năm như cà phê, cao su, hồ tiêu, bơ, sầu riêng, xoài... là kết quả của việc Đảng bộ tỉnh đã phân tích, nắm bắt lợi thế so sánh của địa phương, những tiềm năng về diện tích đất sản xuất nông nghiệp (đứng thứ 4 cả nước), chủ yếu là đất bazan màu mỡ. Đảng bộ và chính quyền tỉnh Đắk Lắk đã phát huy sức mạnh tổng hợp của các thành phần kinh tế trong tỉnh, tiến hành đa dạng hóa các loại hình KTTN, chú trọng phát triển kinh tế hộ trên cơ sở nhận thức rằng, loại hình kinh tế hộ không những phù hợp với đặc điểm phát triển hiện tại của tỉnh, mà còn là lợi thế so sánh quan trọng mà không phải địa phương nào cũng có được.

Với vị trí nằm ở trung tâm khu vực Tây Nguyên, có điều kiện giao thông thuận lợi, chính điều này đã làm cho Đắk Lắk có lợi thế lớn để phát triển kinh tế. Trong điều kiện hội nhập kinh tế, vị trí địa lý cùng với nguồn tài nguyên thiên nhiên đa dạng, nguồn nhân lực trẻ dồi dào chính là cơ hội to lớn

đề tinh đẩy mạnh phát triển kinh tế, công nghiệp, thương mại, dịch vụ, thu hút đầu tư. Năm bất lợi thế đó, Đảng bộ tỉnh đã đề ra những nhiệm vụ, giải pháp có ý nghĩa, tác dụng thúc đẩy phát triển KTTN phát huy lợi thế so sánh, phát triển các ngành công nghiệp, dịch vụ có năng lực cạnh tranh, thúc đẩy chuyên dịch cơ cấu kinh tế theo hướng hiện đại như ngành công nghiệp chế biến sản phẩm nông lâm thủy sản, năng lượng tái tạo, công nghiệp phục vụ nông nghiệp nông thôn; du lịch tập trung thu hút đầu tư xây dựng các khu nghỉ dưỡng chất lượng cao, du lịch sinh thái, đầu tư hệ thống khách sạn tiêu chuẩn từ 3 đến 5 sao; thương mại dịch vụ tăng cường thu hút đầu tư xây dựng và kinh doanh các siêu thị, trung tâm thương mại.

Với thực tiễn đó, có thể đúc kết một bài học kinh nghiệm quan trọng từ sự lãnh đạo của Đảng bộ tỉnh Đắk Lắk đối với phát triển KTTN đó là: Nhạy bén, năng động khai thác, phát huy các tiềm năng, lợi thế phát triển KTTN.

Thứ tư, chú trọng chỉ đạo tạo lập các yếu tố mang tính đòn bẩy cho KTTN phát triển

Trong quá trình chỉ đạo phát triển KTTN, Đảng bộ và chính quyền tỉnh Đắk Lắk đã nhận thức được vị trí, tầm quan trọng của việc cụ thể hóa các chủ trương của Đảng vào đời sống thực tiễn, bằng cách không ngừng hoàn thiện các chính sách quản lý vĩ mô, sửa đổi, bổ sung, ban hành các văn bản quy phạm pháp luật, triển khai tổ chức thực hiện các nhiệm vụ đã đề ra nhằm tạo cơ sở pháp lý để doanh nghiệp, người dân đầu tư sản xuất, kinh doanh trong khu vực KTTN được bình đẳng, minh bạch, công bằng, đảm bảo quyền lợi hợp pháp, chính đáng.

Các văn bản thuộc các nhóm chính sách đã được ban hành và triển khai thực hiện trong thực tiễn như: khuyến khích doanh nghiệp đầu tư vào nông nghiệp, nông thôn; cải thiện môi trường kinh doanh, hỗ trợ và phát triển doanh nghiệp; hỗ trợ đầu tư hạ tầng kỹ thuật cụm công nghiệp; hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa; miễn, giảm tiền thuê đất đối với các dự án xã hội hóa thuộc lĩnh vực giáo dục - đào tạo, dạy nghề, y tế, văn hóa, thể dục - thể thao, môi trường, giám định tư pháp. Đảng bộ tỉnh còn chú trọng chỉ đạo chính quyền ban hành các chính sách nâng cao chất lượng nguồn nhân lực; thành lập các trung tâm, các trường dạy nghề cả công lập và ngoài công lập trên địa bàn; hỗ trợ đầu tư xây dựng cơ sở vật chất trường mầm non, trường tiểu học, trung học cơ sở, chính sách đào tạo, thu hút, bồi dưỡng nhân tài. Bên cạnh đó, các chính sách về đất đai, cơ sở hạ tầng đều được chính quyền tỉnh ban hành khá sớm và cụ thể.

Trong quá trình xây dựng, hoàn thiện cơ chế, chính sách, Đảng bộ đã chú ý tháo gỡ những rào cản đối với KTTN, hoàn thiện và bảo đảm cơ chế thực thi nghiêm minh, có hiệu quả pháp luật về hợp đồng. Đảng bộ tỉnh cũng luôn quan tâm phát triển các định chế tài chính, các tổ chức tư vấn tài chính, các tổ chức tài chính vi mô, dịch vụ tài chính, kế toán, thẩm định giá..., tạo điều kiện bình đẳng, thuận lợi cho KTTN tiếp cận vay vốn ngân hàng, vay vốn các tổ chức tín dụng, quỹ đầu tư và các nguồn vốn khác. Đảng bộ tỉnh coi trọng và phát huy vai trò của các cơ quan, ban, ngành liên quan, trực tiếp là các chủ thể tham gia vào khu vực KTTN, tập trung chỉ đạo, triển khai các biện pháp thúc đẩy KTTN ngày càng phát triển mạnh mẽ. Bên cạnh đó, Đảng bộ tỉnh Đắk Lắk đã tổ chức quán triệt, phổ biến sâu rộng nhằm nâng cao hơn nữa nhận thức trong hệ thống chính trị và nhân dân chủ trương, chính sách đối với KTTN, làm cho Đảng bộ, chính quyền và nhân dân nhận thức đầy đủ, đúng đắn vị trí, vai trò, mặt tích cực, hạn chế chủ quan và khách quan với những đóng góp to lớn của KTTN đối với sự phát triển KT-XH. Ngoài ra, Đảng bộ tỉnh không ngừng phát huy vai trò của hệ thống chính trị và các chủ thể kinh tế trong khu vực KTTN, làm cho cả hệ thống chính trị và nhân dân cùng tích cực xây dựng, phát triển KTTN ngày càng lớn mạnh, hiệu quả.

Tóm lại, từ chủ trương, biện pháp, giải pháp mà Đảng bộ tỉnh Đắk Lắk đề ra trong lãnh đạo phát triển KTTN, một kinh nghiệm tiếp theo được đúc kết là: Chú trọng chỉ đạo tạo lập các yếu tố mang tính đòn bẩy cho kinh tế tư nhân phát triển

6. Kết luận

Quán triệt và thực hiện quan điểm của Đảng về phát triển KTTN tại Nghị quyết số 10-NQ/TW, trong những năm 2017-2021, từ một thành phần kinh tế không có nhiều đóng góp đáng kể vào tăng trưởng kinh tế của Đắk Lắk, KTTN đã có những bước phát triển vượt bậc, khẳng định vị trí, vai trò không thể phủ nhận đối với đời sống xã hội của tỉnh. Những thành tựu đạt được trong phát triển KTTN ở Đắk Lắk có được là nhờ sự lãnh đạo đúng đắn, sáng tạo của Đảng bộ tỉnh. Quá trình lãnh đạo phát triển KTTN của Đảng bộ tỉnh Đắk Lắk từ năm 2017-2021 đã để lại nhiều bài học kinh nghiệm quý báu, không chỉ có giá trị trong phát triển KTTN của tỉnh, mà còn có thể vận dụng ở nhiều địa phương khác trong cả nước, nhất là các địa phương có điều kiện tự nhiên, KT-XH tương đồng như Đắk Lắk, ở khu vực miền núi và có nhiều đồng bào dân tộc ít người cư trú.

Tài liệu tham khảo

- Bào, K. (2022). Đắk Lắk định hướng 5 lĩnh vực thu hút các nguồn lực đầu tư giai đoạn 2021-2030 tầm nhìn đến năm 2050. Công thông tin điện tử Đắk Lắk, ngày 31/8/2022.
- Cục Thống kê tỉnh Đắk Lắk. (2020). *Niên giám Thống kê tỉnh Đắk Lắk*. Hà Nội: Nxb. Thống kê.
- Cường, P. M. (2022). Phát triển kinh tế tư nhân không phải là từ bỏ mục tiêu chủ nghĩa xã hội. *Báo Quân đội nhân dân điện tử*, ngày 13/6/2022.
- Diệu, P. T. L., & Chi, N. H. (2022). Đảng lãnh đạo phát triển kinh tế tư nhân (2001-2021). *Tạp chí Lịch sử Đảng*, số 2/2022, tr.55-60.
- Hoa, T. T. (2022). Thực trạng và giải pháp phát triển thành phần kinh tế tư nhân. *Tạp chí Tài chính điện tử*, ngày 23/4/2022.
- Huệ, P. N. (2020). Tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc để khu vực kinh tế tư nhân phát triển mạnh mẽ và bền vững. *Tạp chí Cộng sản điện tử*, ngày 17/02/2020.
- Luận, N. Đ. (2015). Vai trò của kinh tế tư nhân với tăng trưởng kinh tế của Việt Nam. *Tạp chí Nghiên cứu và Trao đổi*, 25(35), tr.24-28.
- Nghị, P. N. (2022). Tỉnh Đắk Lắk phát huy vai trò kinh tế tư nhân trong phát triển kinh tế - xã hội. *Tạp chí Cộng sản điện tử*, ngày 22/8/2022.
- Phai, H. V. (2021). Hiểu đúng về chủ trương phát triển kinh tế tư nhân ở nước ta hiện nay. *Báo Quân đội nhân dân điện tử*, ngày 27/5/2021.
- Thao, N. V. (2022). Phương thức lãnh đạo của Đảng đối với lĩnh vực kinh tế trong nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa. *Tạp chí Cộng sản điện tử*, ngày 02/11/2022.
- Thi, N. (2020). Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, thúc đẩy phát triển kinh tế tư nhân. *Báo Lâm Đồng online*, ngày 23/22/2020.
- Dương, P. (2021,). Lâm Đồng trở thành khu vực kinh tế động lực của vùng Tây Nguyên. *Báo điện tử VnEconomy*, ngày 17/6/2021.
- Thúy, N. D. (2022). Phát triển doanh nghiệp khu vực kinh tế tư nhân tỉnh Đắk Lắk. *Tạp chí Kinh tế và Quản lý*, số 41.
- Tỉnh ủy Đắk Lắk. (2017). *Về thực hiện Nghị quyết số 10-NQ/TW*. Chương trình số 17-CTr/TU ngày 04/10/2017.

ĐẢNG BỘ TỈNH ĐẮK LẮK LÃNH ĐẠO PHÁT TRIỂN KINH TẾ TƯ NHÂN GIAI ĐOẠN 2017-2021 - BÀI HỌC KINH NGHIỆM ĐỐI VỚI CÁC ĐỊA PHƯƠNG VÙNG DÂN TỘC THIỂU SỐ VÀ MIỀN NÚI Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

Nguyễn Thiên Tân

Học viện Lục quân

Email: nguyenthientan040987@gmail.com

Nhận bài: 06/3/2023; Phản biện: 25/3/2023; Tác giả sửa: 06/10/2023; Duyệt đăng: 03/11/2023; Phát hành: 20/11/2023

DOI: <https://doi.org/10.54163/ncdt/49>

Kinh tế tư nhân là một trong những thành phần kinh tế quan trọng, góp phần thúc đẩy phát triển nền kinh tế quốc dân. Giai đoạn 2017-2021, Đảng bộ tỉnh Đắk Lắk đã có nhiều chủ trương, giải pháp để phát triển Kinh tế tư nhân, góp phần phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh, nâng cao đời sống của nhân dân, đặc biệt là người dân vùng dân tộc thiểu số và miền núi. Bài viết tập trung làm rõ quá trình lãnh đạo của Đảng bộ tỉnh Đắk Lắk trong phát triển Kinh tế tư nhân những năm 2017-2021, qua đó rút ra một số kinh nghiệm để vận dụng vào thực tiễn lãnh đạo phát triển Kinh tế tư nhân trong thời gian tới ở các địa phương khác nói chung, các tỉnh, thành vùng dân tộc thiểu số và miền núi nói riêng.

Từ khóa: Đảng bộ tỉnh Đắk Lắk; Phát triển; Kinh tế; Chủ trương; Kinh tế tư nhân; Vùng dân tộc thiểu số và miền núi.